

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

10 mai 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte –Petru Ursache,

Judecătorii – Constantin Alerguș, Vladimir Timofti,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău Gavriliță Vitalie, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 decembrie 2016, în cauza penală în privința lui

Ivanov Vadim XXX,

născut la XXXXXXXXX, originar din XXXXXXXXX, domiciliat în or. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

și

Șaripov Ruslan XXXXXX,

născut la XXXXXXXX, originar și domiciliat în or. XXXX, str. XXXXX, nr. XX

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. de la 08 iulie 2015 - până la 29 septembrie 2016; (instanța de fond);*
- 2. de la 22 octombrie 2016 - până la 01 decembrie 2016; (instanța de apel);*
- 3. de la 07 februarie 2017 - până la 10 mai 2017; (instanța de recurs ordinar).*

Procedura prevăzută de art.431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală legal executată.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei din 29 septembrie 2016, procesul penal în privința lui Șaripov Ruslan învinuit în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) Cod penal, a fost încetat în temeiul art. 3 al Legii nr. 210 din 29 iulie 2016, privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței R. Moldova.

Ivanov Vadim a fost achitat de sub învinuirea de comitere a infracțiunii prevăzute de art.42, 287 alin. (3) Cod penal, din motiv că fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, Șaripov Ruslan la 24 februarie 2015, aproximativ la 10³⁰, în timp ce se afla în apropiere de gimnaziul „Ion și Doina Aldea Teodorovici” din or. Orhei, urmărind scopul

încălcării grosolane a ordinii publice, prin manifestarea unei bravuri, din intenții huliganice, exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, manifestată prin neglijarea premeditată a conduitei și liniștii în societate, a iscat un conflict cu minorul Manole Sergiu, unde i-a aplicat ultimului lovituri cu pumnii în cap, cauzându-i dureri fizice.

De către organul de urmărire penală Ivanov Vadim a fost învinuit de faptul, că la 24 februarie 2015, aproximativ la 10³⁰, împreună cu Șaripov Ruslan în timp ce se afla în apropiere de gimnaziul „Ion și Doina Aldea Teodorovici” din or. Orhei, dând dovadă de obraznicie și necuviință, urmărind scopul încălcării grosolane a ordinii publice, prin manifestarea unei bravuri, din intenții huliganice, exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, manifestată prin neglijarea premeditată a conduitei și liniștii în societate, în cadrul unui conflict iscat între minorii Manole Sergiu și Șaripov Ruslan, prevăzând acțiunea ce urma să o execute Șaripov Ruslan, urmările acesteia, a tras un foc dintr-un pistol pneumatic cu care l-au amenințat că o să-l împuște pe Manole Sergiu, după care Șaripov Ruslan i-a aplicat în cap lui Manole Sergiu lovituri cu pumnul în care avea strânsă o brichetă, cauzându-i dureri fizice, fapte prin care Ivanov Vadim l-a ajutat ca complice pe Șaripov Ruslan la comiterea actului de huliganism.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare în termenul și modul prevăzut de art. 400-405 Cod de procedură penală, a fost atacată cu apel de către acuzatorul de stat, care a solicitat casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri de condamnare conform învinuirii formulate prin rechizitoriu la 3 ani închisoare, fiecare, cu suspendarea executării pedepsei stabilite pe un termen de 1 an, fiecare, argumentând că acuzarea a prezentat suficiente probe în confirmarea învinuirii incriminate, iar instanța de fond le-a dat o apreciere eronată. Consideră că concluziile primei instanțe contravin circumstanțelor de fapt ale cauzei și probelor acumulate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 decembrie 2016, apelul acuzatorului de stat a fost admis, casată parțial sentința în privința lui Șaripov Ruslan și pronunțată o nouă hotărâre după cum urmează:

Șaripov Ruslan a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal. În conformitate cu prevederile art. 2 al Legii nr. 210 din 29 iulie 2016, privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței R. Moldova, procesul penal a fost încetat.

În rest, sentința a fost menținută

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a conchis, că prima instanță corect a stabilit starea de fapt și întemeiat a dispus achitarea lui Ivanov V. pe motiv că fapta lui nu întrunește elementele infracțiunii incriminate.

Sub acest aspect s-a menționat, că just instanța de fond a constatat că la materialele cauzei lipsesc careva probe, care ar demonstra săvârșirea de către Ivanov V. a infracțiunii incriminate prin rechizitoriu, or în actul de învinuire nu este clar indicat prin care acțiuni concrete, în ce mod și cum a contribuit acesta la comiterea actului de huliganism. Tot aici s-au reținut și declarațiile lui Șaripov R. din care rezultă, că dânsul l-a rugat pe Ivanov V. doar să-l însoțească până la școală, în momentul conflictului acesta nu a intrat pe teritoriul școlii și nu s-a implicat în cearta cu Manole. La fel și partea vătămată a declarat că Ivanov V. nu a vorbit cu el, nu l-a amenințat cu arma și nu a intervenit în conflict.

În continuare, Colegiul penal a constatat fapta și circumstanțele comiterii de către Șaripov R. a infracțiunii de huliganism agravat, săvârșite cu încercarea aplicării armei pentru vătămarea integrității corporale, și a conchis că, instanța de fond neîntemeiat a ajuns la concluzia că acțiunile acestuia urmează a fi încadrate în prevederile art. 287 alin. (1) Cod penal, deoarece vinovăția lui Șaripov R. în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal a fost dovedită pe deplin, prin probele administrate și examinate în cadrul cercetării judecătorești.

Concomitent Curtea a menționat, că infracțiunea incriminată lui Șaripov R. a fost săvârșită până la adoptarea Legii nr. 210 din 29 iulie 2016, privind amnistia, prin urmare atât fapta comisă, cât și persoana inculpatului care anterior n-a fost condamnat și în privința căruia partea vătămată nu are careva pretenții, permit de a aplica prevederile Legii nominalizate în privința acestuia și încetarea procesului penal.

6. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar acuzatorul de stat, care, invocând temeiul de drept prevăzut la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, solicită, casarea totală a hotărârii contestate și dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, argumentând că instanța nu a dat o apreciere corespunzătoare probelor prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, pripit și greșit au concluzionat despre nevinovăția lui Ivanov V. La fel, a menționat că, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor și probelor prezentate, invocate în apel, iar decizia nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în

raport cu motivele invocate, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

Potrivit textului recursului, procurorul invocă ca temei de casare a deciziei instanței de apel art. 427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, care stipulează că, hotărârea instanței de apel conține o eroare de drept atunci când instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, sau aceasta nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Colegiul constată că temeiul la care se referă autorul recursului nu persistă în cauză, deoarece din decizia instanței de apel rezultă că ultima a analizat obiectiv probele administrate și a dat răspuns la toate motivele procurorului invocate în apel.

De fapt, din textul recursului se vede că autorul critică aprecierea probelor administrate de ambele instanțe, considerând-o ca necorespunzătoare circumstanțelor de fapt ale cauzei.

Colegiul penal menționează că, potrivit art.101 alin.(2)-(3) Cod de procedură penală, judecătorul apreciază probele conform propriei convingeri, formate în urma examinării lor în ansamblu, sub toate aspectele și în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege. Nici o probă prezentată de părți nu are o valoare dinainte stabilită pentru instanța de judecată.

De aici rezultă că, înfăptuirea justiției penale, cere ca judecătorul la adoptarea soluției să nu se bazeze, pe probabilitate, ci pe certitudinea dobândită în bază de probe decisive, complete, sigure, în măsură să reflecte realitatea obiectivă (fapta (le) supuse judecății). Numai așa se formează convingerea izvorâtă din dovezile administrate în cauză, că adevărul - infracțiunea dedusă spre soluționarea instanței - este, fără echivoc, cea pe care o înfățișează realitatea reconstituită ideologic cu ajutorul probelor.

Atât prima instanță, cât și cea de apel, pronunțându-se asupra tuturor motivelor invocate în apelul procurorului, corect au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind acuzarea înaintată lui Ivanov VI. și întemeiat au concluzionat asupra achitării acestuia de sub învinuirea de săvârșire a infracțiunii prevăzute de art. 42,287 alin.(3) Cod penal, pe motiv că procurorul nu a adus probe verosimile în confirmarea învinuirii și nu a prezentat probe noi ce ar confirma că acțiunile lui Ivanov V. întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii incriminate.

Colegiul reține că instanța de apel, care a menținut soluția primei instanțe în partea achitării lui Ivanov V., a dat o apreciere justă declarațiilor inculpaților Ivanov V. și Șaripov R., părții vătămate Manole S., martorilor Ermacov M., Gospodorenco M., Kivlinok N., Mudrea V. și Daniliuc I. cât și actelor cauzei, precum ordonanța și procesul-verbal de ridicare din 06.03.2015 și ordonanța de recunoaștere și anexare a armei de model „KWC” din 10.06.2015, probe care, analizate în ansamblu, nu au convins instanța că Ivanov V. a contribuit în calitate de complice la săvârșirea infracțiunii de huliganism.

De asemenea, instanța de recurs va reține în sensul celor invocate și dispozițiile art.8 din Codul de procedură penală, precum și cele ale art.21 din Constituția R.Moldova, potrivit cărora orice cetățean beneficiază de prezumția de nevinovăție.

Prin adoptarea prezumției de nevinovăție ca principu de bază, distinct de celelalte drepturi care garantează și ele libertatea persoanei – dreptul la apărare, respectarea demnității umane, trebuie să răspundă următoarelor cerințe: vinovăția se stabilește în cadrul unui proces, cu respectarea garanțiilor procesuale, deoarece simpla învinuire nu înseamnă și stabilirea vinovăției; sarcina probei revine părții acuzării, pe motiv că interpretarea se face în fiecare etapă a procesului penal, concluziile unui organ judiciar nefiind obligatorii și definitive pentru următoarea fază a procesului; la adoptarea unei hotărâri de condamnare, până la rămânerea definitivă, inculpatul are statutul de persoană nevinovată; la pronunțarea unei hotărâri judecătorești de condamnare, prezumția de nevinovăție este răsturnată cu efect „erga omnes”; soluția instanței trebuie să se bazeze pe probe certe de vinovăție, iar în caz de îndoială, ce nu poate fi înlăturată prin probe, trebuie să se pronunțe o soluție de achitare.

Pe lângă aceste reglementări din dreptul intern, instanța de recurs reține și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care a statuat în sensul că, „principiul prezumției de nevinovăție reclamă, printre altele, că sarcina probei să revină acuzării și că dubiul să fie profitabil acuzatului. Acuzării îi revine obligația de a arăta învinuitului care sunt acuzațiile cărora le face obiectul și a oferi probe suficiente pentru a întemeia o declarație de vinovăție”. În baza principiului contradictorialității în procesul penal, principiu unanim recunoscut și susținut de jurisprudența Curții Europene pentru Drepturile Omului, sarcina probațiunii în ședințele de judecată în prima instanță și în instanța de apel îi revine acuzatorului de stat, fiindcă funcția acuzării este pusă pe seama procurorului. Curtea Europeană

pentru Drepturile Omului, în hotărârea Capean contra Belgiei din 13 ianuarie 2005, a constatat că, în domeniul penal, problema administrării probelor trebuie să fie abordată din punctul de vedere al articolului 6§2 și e obligatoriu, inter alia, ca sarcina de a prezenta probe să-i revină acuzării.

Cu titlu de premisă, Curtea are în vedere că, potrivit art.99 Cod de procedură penală, probele nu au valoare dinainte stabilită, iar aprecierea fiecăreia se face de organul de urmărire penală sau instanța de judecată în urma examinării tuturor probelor administrate, în scopul aflării adevărului.

La aprecierea probelor se impune a se reține că aceasta este operațiunea finală a activității de probațiune care permite instanței de judecată să determine măsura în care probele refelctă adevărul, în urma căreia instanța își formează convingerea cu privire la temeinicia sau netemeinicia învinuirii, cu privire la măsura în care prezumția de nevinovăție a fost sau nu înlăturată prin probe certe de vinovăție.

În cauza supusă judecării, Colegiul penal constată că prezumția de nevinovăție nu a fost înlăturată în privința inculpatului Ivanov V., deoarece partea acuzării nu a prezentat suficiente probe care cu certitudine ar confirma că Ivanov V. a contribuit în calitate de complice la săvârșirea infracțiunii de huliganism, or potrivit art. 42 Cod penal se consideră complice persoana care a contribuit la săvârșirea infracțiunii prin sfaturi indicații, prestare de informații, acordare de mijloace sau instrumente ori înlăturare de obstacole, precum și persoana care a promis dinainte că îl va favoriza pe infractor, va tăinui mijloacele sau instrumentele de săvârșire a infracțiunii, urmele acestuia sau obiectele dobândite pe cale criminală ori persoana care a promis din timp că va procura sau va vinde atare obiecte.

Potrivit actului de învinuire lui Ivanov V. i-a fost imputat „a tras un foc dintr-un pistol pneumatic cu care l-a amenințat că o să-l împuște pe minorul Manole S. ”, însă din depozițiile părții vătămate rezultă că Ivanov V. nu a vorbit cu el, nu l-a amenințat cu arma și nu a intervenit în conflict precum și nu i-a aplicat nici o lovitură (f.d.27,107-108). La fel, circumstanța menționată în rechizitoriu nu rezultă nici din depozițiile martorilor oculari audiați precum și nici din declarațiile inculpatului Șaripov R. care au relatat că „*Vadim a intrat în curtea școlii după ce ei s-au liniștit*” (f.d.114)

Tot aici Colegiul reține și depozițiile martorului Kivlinok N. din care rezultă că „*minorul Manole S. i-a comunicat că a fost agresat de Șarapov R., care a efectuat o împușcătură în aer, iar Vadim nu s-a implicat, el stătea alături*” (f.d.115-verso).

Rezumând cele menționate mai sus Colegiul conchide că, soluția instanței de apel, care a considerat justă concluzia primei instanțe în partea achitării lui Ivanov V., în cazul dat este apreciată ca fiind una corectă.

Mai mult, instanța de recurs reține și faptul că, în apel, partea acuzării a solicitat casarea sentinței de achitare în privința lui Ivanov V., cu pronunțarea unei hotărâri de condamnare, argumentând că probele prezentate de acuzare nu au fost apreciate la justa valoare.

Judecând apelul, instanța de apel în conformitate cu prevederile art. 414-415 Cod de procedură penală a verificat declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță și corect a ajuns la concluzia că instanța de fond a examinat complet și obiectiv probele prezentate de acuzare, care au fost apreciate din punct de vedere a pertinentei, concludentei utilității și veridicității acestora iar toate probele în ansamblu din punct de vedere a coroborării lor.

Colegiul remarcă că în baza acestor probe inculpatul a fost achitat în primă instanță, iar procurorul nu a prezentat în instanța de apel probe noi ce ar pune la îndoială soluția primei instanțe.

Tot aici instanța de recurs reține și faptul, că potrivit recursului, procurorul solicită casarea totală a deciziei contestate, atât în privința lui Ivanov V., cât și a lui Șaripov R. cu dispunerea rejudecării cauzei, însă partea motivată a recursului nu conține nici un argument referitor la netemeinicia soluției instanței de apel în privința ultimului, or prin decizia adoptată instanța de apel a admis apelul procurorului, a casat sentința în privința lui Șaripov R. și a pronunțat o nouă hotărâre prin care l-a recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal, așa după cum a solicitat apelantul.

În concluzie, Colegiul constată că, autorul recursului nu aduce careva argumente, care ar combate concluzia instanțelor de fond, dimpotrivă argumentele invocate de procuror în cererea de recurs ordinar le repetă întocmai pe cele expuse anterior în apel, la care instanța de apel deja a dat un răspuns detaliat și motivat, hotărârea cuprinde fondul apelului, temeiurile de fapt și de drept, precum și motivele adoptării soluției, ceea ce se încadrează în prevederile art.417 Cod de procedură penală. Alte probleme de drept, care ar afecta hotărârea în cauză nu au fost invocate și nici nu se conțin în materialele dosarului.

În consecință, se apreciază că nu există temei legal pentru admiterea recursului ordinar declarat de procuror și, potrivit legii, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău Gavriliță Vitalie, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 decembrie 2016, în cauza penală în privința lui *Ivanov Vadim și Șaripov Ruslan*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 08 iunie 2017.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Constantin Alerguș

Vladimir Timofti